

BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA ÖRGÜTÜ

(THE ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT)

Kuruluş tarihi : 1961

Merkezi : Paris/FRANSA

Üye sayısı : 38

Genel Sekreter : Mathias Cormann (Avustralya)

Resmi dil : İngilizce ve Fransızca

Resmi web sitesi : <https://www.oecd.org/>

Genel Bilgi

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Batı Avrupa ekonomilerinin desteklenmesi ve onarımı amacıyla, Marshall Planı çerçevesinde ABD ve Kanada'nın o dönemde yaptıkları, yaklaşık 12 Milyar Dolar civarında olan mali yardımın dağıtımına yardımcı olmak ve Avrupa ülkeleri arasındaki ticari ödemeleri serbestleştirerek geliştirmek amacıyla 1947-1960 yılları arasında faaliyette bulunan Avrupa Ekonomi İşbirliği Teşkilatı'nın (OEEC) işlevini tamamlaması üzerine, onun yerine ve daha geniş bir görev tanımı çerçevesinde kurulmuştur.

14 Aralık 1960 yılında Paris'te imzalanan "Convention on the Organisation for Economic Co-operation and Development", OECD'nin kurucu Anlaşmasını teşkil etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti, 2 Ağustos 1961'de OECD Konvansiyonu'nu onaylayarak OECD'ye kurucu üye olarak katılmıştır.

Üye ülkeleriyle birlikte, demokrasiye ve piyasa ekonomisine bağlı olan ülkeler için bir forum ve düşünce kuruluşu işlevi gören OECD, üye ve ortak ülkelerin ekonomik büyüme, refah ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunacak politikalar geliştirmesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

OECD'nin Başlıca Görevleri

- Kanıtlara dayalı uluslararası standartlar oluşturmak,
- Sosyal, ekonomik ve çevresel zorluklara çözüm bulmak,
- İklim değişikliğiyle mücadele politikalarını güçlendirmek,
- Kamu politikalarında veri toplamak ve verileri analiz etmek,
- Ekonomik gelişmeleri tahlil ederek öngörülerde bulunmak,
- Ticaret, çevre, tarım, teknoloji ve mali politikalardaki değişiklik ve gelişmeleri araştırmak şeklindedir.

OECD aynı zamanda, politika deneyimlerini karşılaştırma, ortak sorunlara çözüm arama, iyi uygulamaları tanımlama, ulusal ve uluslararası politikaları analiz etme konularında, üye ülkelere yardımcı olmaktadır.

OECD Üyesi Ülkeler

•Türkiye	• Almanya	•Amerika Birleşik Devletleri	• Avustralya	•Avusturya
•Belçika	• Birleşik Krallık	• Çekya	•Danimarka	• Estonya
•Finlandiya	• Fransa	• Kore Cumhuriyeti	•Hollanda	• İrlanda
•İspanya	• İsrail	• İsveç	•İsviçre	• İtalya
•İzlanda	•Japonya	•Kanada	•Kolombiya	• Kosta Rika
•Letonya	• Litvanya	• Lüksemburg	•Macaristan	• Meksika
•Norveç	• Polonya	• Portekiz	• Slovakya	• Slovenya
•Şili	• Yeni Zelanda	• Yunanistan		

Bu 38 üye ülkeye ek olarak Avrupa Komisyonu (AB) ile birlikte çalışmalar yürütülmektedir.

OECD üyesi olmak üzere katılım süreci yürüten ülkeler; Arjantin, Brezilya, Bulgaristan, Endonezya, Hırvatistan, Peru, Romanya ve Tayland

OECD'nin kilit ortakları; Brezilya, Çin, Endonezya, Hindistan ve Güney Afrika

OECD'nin Amaçları

OECD Sözleşmesinin 1. Maddesinde Örgütün amaçları şu şekilde tanımlanmaktadır:

- Finansal istikrarı koruyarak, en yüksek sürdürülebilir ekonomik büyümeyi ve istihdamı sağlamak ve böylece üye ülkelerde halkın yaşam standartlarını yükseltmek, bu sayede dünya ekonomisinin gelişmesine katkıda bulunmak;

- Ekonomik genişleme sürecindeki üye olan ve olmayan ülkelerin sağlıklı ekonomik kalkınmalarına katkıda bulunmak;
- Uluslararası yükümlülöklere uygun olarak, çok taraflı ve ayrımcı olmayan bir temel üzerinde dünya ticaretinin genişlemesine katkıda bulunmak.

OECD'nin Yapısı

OECD'nin yapısı 3 temel unsura dayanmaktadır.

1) OECD Konseyi: OECD Genel Sekreteri'nin başkanlık ettiği ve üye ölkeler ile Avrupa Birliği'nin (AB) Daimi Temsilci düzeyinde temsil edildiğı temel karar alma organıdır. Teşkilatın Paris'teki merkezinde düzenlenen Bakanlar Konseyi toplantılarının başkanlığı her yıl bir üye devlet tarafından dönüşümlü olarak üstlenilmekte ve önemli küresel sorunlar tartışılarak OECD'nin önümüzdeki yıl öncelikleri belirlenmektedir.

2) OECD Asli Komiteleri: OECD'nin politika geliştirme ve analitik çalışmalarının temelini oluşturan uzmanlık organlarıdır. OECD Konseyine sunulacak karar ve taslaklar üzerinde çalışır ve Konsey'in karar almasına zemin hazırlarlar. Bunların yanında çeşitli geçici yapılar da oluşturulmaktadır. Bu komitelerde üyelerden ve üye olmayan ölkelerden uzmanlar bulunmaktadır.

3) Sekreteryaya: Konsey tarafından belirlenen stratejilerin hayata geçirilmesinde görevlidir. Genel Sekreter tarafından yönetilen ve çeşitli Direktörlüklerden oluşan Sekreteryaya'da 2025 yılı itibarıyla 3.500'den fazla kişi görevlidir.

Temel Politika Direktörlükleri ve Birimler

Sekretarya, uzmanlık alanlarına göre çeşitli direktörlüklere ayrılmıştır:

1. Ekonomi Bölümü: Üye ve üye olmayan seçilmiş ülkelerin ekonomik ve mali gelişmelerini inceler.
2. Ticaret ve Tarım Direktörlüğü: Tarım ve ticaret politikalarının izlenmesi ve analizi ile ilgilenir.
3. Mali ve Kurumsal İşler Direktörlüğü: Rekabet, finansal piyasalar ve yatırım konularına odaklanır.
4. Vergi Politikası ve Yönetimi Merkezi: Uluslararası vergi standartları ve iş birliğini koordine eder.
5. Çevre Direktörlüğü: Sürdürülebilir kalkınma ve çevre politikaları üzerine çalışır.
6. Eğitim ve Beceriler Direktörlüğü: Eğitim politikaları ve PISA gibi değerlendirme sistemlerini yönetir.
7. İstihdam, Çalışma ve Sosyal İşler Direktörlüğü: İş piyasası, sağlık ve göç politikaları ile ilgilenir.
8. Kamu Yönetişimi Direktörlüğü: Yolsuzlukla mücadele ve kamu yönetimi reformlarını inceler.
9. Bilim, Teknoloji ve İnovasyon Direktörlüğü: Dijital ekonomi ve teknoloji politikalarını kapsar.
10. İstatistik ve Veri Direktörlüğü: OECD'nin tüm analitik çalışmalarının temelini oluşturan verilerin toplanmasından sorumludur.

Özel Odaklı Merkezler ve Destek Birimleri

- Girişimcilik, KOBİ'ler, Bölgeler ve Şehirler Merkezi
- Kalkınma İşbirliği Direktörlüğü
- Küresel İlişkiler ve İşbirliği Direktörlüğü
- Yönetim (Yürütme) Direktörlüğü
- İletişim Direktörlüğü
- Hukuk İşleri

OECD Bağlantılı Özerk Kuruluşlar

Sekretarya ile yakın çalışan ancak kendi yönetim yapıları olan birimler aşağıdaki gibidir:

- Uluslararası Enerji Ajansı
- Nükleer Enerji Ajansı
- Uluslararası Ulaştırma Forumu
- Kalkınma Merkezi

OECD'nin Çalışma Şekli

OECD’de kararlar Konsey düzeyinde ve oydaşma ile alınır. Komiteler teknik çalışmaları hazırlar ve politika önerilerini sunar. Nihai kararlar, standartlar, tavsiyeler ve yasal araçlar Konsey tarafından mutabakatla kabul edilir.

OECD'nin kararları (Tavsiyeler veya Yasal Araçlar), üye ülkeler için yasal olarak bağlayıcı değildir. Ancak, ülkeler tarafından politikaların şekillendirilmesinde önemli bir etki ve rehberlik sağlar (uluslararası vergilendirme gibi alanlarda istisnalar hariç).

Sekretarya, üye ülkeler tarafından gönderilen verileri kullanmak suretiyle ekonomik analizler yapabilmektedir. Sağlıklı bir analiz yapılabilmesi için verilerin doğru ve güncel olması gereklidir.

OECD, yaptığı çalışmalarda sivil toplum kuruluşları ile de görüş alışverişinde bulunmaktadır.

OECD'nin Ana Faaliyet Alanları

- Ekonomi, Finans ve Ticaret:** Örgütün geleneksel ve en güçlü olduğu alandır. Üye ülkelerin ekonomik performansını izler ve küresel ticareti düzenler.
 - Ekonomik Gözetim: Ülke ekonomilerinin izlenmesi ve yapısal reform önerileri
 - Vergi: Vergi kaçakçılığını önleme, şeffaflık ve çok uluslu şirketlerin vergilendirilmesi (BEPS projesi gibi)
 - Ticaret ve Yatırım: Küresel değer zincirleri, rekabet politikaları ve açık piyasalar
- Sosyal Politikalar ve Refah:** İnsanların yaşam kalitesini doğrudan etkileyen alanlarda standartlar belirler.
 - Eğitim: PISA testleri gibi araçlarla öğrenci performansını ölçme ve eğitim kalitesini artırma
 - İstihdam: İş kalitesi, geleceğin meslekleri ve işsizlikle mücadele
 - Sağlık: Sağlık sistemlerinin geleceği, sağlık harcamaları ve sağlık eşitsizlikleri

- Toplum: Göç, cinsiyet eşitliği ve yaşlanan nüfus politikaları
- 3. **Çevre ve Sürdürülebilirlik:** OECD, iklim değişikliğiyle mücadelede veri ve politika desteği sağlar.
- İklim Değişikliği: Net sıfır emisyonu geçiş ve iklim finansmanı
- Yeşil Büyüme: Kaynak verimliliği ve döngüsel ekonomi
- 4. **Yönetişim ve Yolsuzlukla Mücadele:** Devletlerin daha şeffaf ve etkili çalışmasını hedefler.
- Kamu Yönetimi: Dijital devlet uygulamaları ve bütçe yönetimi
- Yolsuzlukla Mücadele: Rüşvet ve kurumsal yönetim standartları
- 5. **Dijitalleşme ve İnovasyon:** Teknolojik gelişmelere uyum sağlamak için politikalar üretir.
- Yapay Zeka (AI): Yapay zekanın risklerini yönetmek ve faydalarını kullanmak için yönetim ilkeleri
- Bilim ve Teknoloji: Bilim politikaları ve dijital güvenlik
- 6. **Özerk ve Bağlı Kuruluşlar (OECD Ailesi):** Yukarıda listelenmiş olan OECD bünyesinde veya yönetiminde faaliyet gösteren, ancak belirli alanlara odaklanmış özel ajanslar ile çalışmalar yürütülmektedir.

Ticaret ve Tarım Direktörlüğü

Hükümetlerin etkili ve ticarete en az zarar verecek tarım politikaları oluşturmalarına imkân verecek incelemeler yapmakta ve bu politikaların uygulamasına yardımcı olacak tavsiyelerde bulunmaktadır.

Çalışmalar; tarım politikası reformu, tarımsal ticaretin serbestleştirilmesi ve sürdürülebilir tarım ile balıkçılık olmak üzere üç temel alanı kapsamaktadır.

Ticaret ve Tarım Direktörlüğü tarafından periyodik olarak düzenlenen belli başlı toplantılar şu şekildedir;

- Tarım Komitesi;
 - Tarım Politikaları ve Piyasaları Çalışma Grubu
 - Tarım ve Çevre Ortak Çalışma Grubu
 - Tarım ve Ticaret Ortak Çalışma Grubu
 - Emtia Çalışma Grubu
 - OECD Traktör Kodları Teknik Grubu
 - OECD Tohum Şeması Teknik Grubu
- Balıkçılık Komitesi

Direktörlük tarafından yılda bir kez hazırlanan en önemli çalışma "**Tarım Politikaları İzleme ve Değerlendirme Raporu**"dur. Hükümetlere, tarım ve balıkçılık politikalarını daha sürdürülebilir ve kapsayıcı hale getirmeleri için kanıta dayalı analiz ve tavsiye sunmak amacıyla hazırlanmaktadır. Tarım sektörüne sağlanan desteklerin ölçülmesi ve bu politikaların küresel ticaret ve çevre üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi ana

işlevidir. Rapor; Tarımsal politika izleme, Tarımsal üretkenlik ve inovasyon, Tarım ve sürdürülebilirlik ve Tarımsal ticaret ve piyasalar başlıklarında üye ve ortak ülkelerin tarım politikalarını izlemektedir. Rapor, destekleme politikalarının genel bir değerlendirmesi yanında her üye ülke için ayrı hazırlanan ülke bölümünden oluşmaktadır.

Tarımsal destekleme hesaplamalarında kısaca PSE olarak adlandırılan Üretici Destek Tahminleri kullanılmaktadır. PSE, üreticilere bütçeden yapılan ödemeler yanında, çeşitli şekillerde yapılan ve yapıldığı varsayılan desteklemelerin, brüt çiftçi makbuzlarının tutarı içindeki % değerini ifade etmektedir. Hesaplamalarda çiftlik çıkış fiyatları temel alınmaktadır.

OECD Küresel Tarım Forumu

OECD'nin tarım politikaları konusundaki analizlerini ve standartlarını, üye ülkeler ve kilit ortaklarla tartıştığı, küresel ölçekli stratejik bir toplantı platformudur. Tarım Komitesi altında organize edilen forum, yerli politika reformları, ticaret serbestisi, ekonomik büyüme ve yoksulluğun azaltılması arasındaki bağlantılar etrafında şekillenmekte ancak odak noktası her zaman tarım politikaları olmaktadır.

Katılımcılar; OECD ülkeleri hükümet temsilcileri ve uluslararası kuruluşların temsilcileri, üye olmayan ekonomilerin tarım uzmanları, STK'lar, üretici grupları ve araştırmacılardan oluşmaktadır.

Tarım Bakanları Toplantısı

OECD Tarım Bakanları Toplantısı, dünya gıda sistemlerinin geleceğini şekillendiren, stratejik kararların alındığı en üst düzey tarım platformlarından biridir. Küresel Gıda Güvenliği, Sürdürülebilirlik, İklim Dayanıklılığı ve Dijital Tarım temel konularındandır.

En son OECD Tarım Bakanları Toplantısı, 3-4 Kasım 2022 tarihlerinde Fransa'nın başkenti Paris'te bulunan OECD Genel Merkezi'nde "Küresel Gıda Güvenliği İçin Birlikte Hareket Etmek: Son Krizlerden Alınan Dersler" ana temasıyla yapılmıştır.

Çevre Direktörlüğü

Hükümetlerin çevresel sorunları ele alması, doğal kaynakları sürdürülebilir bir şekilde yönetmesi ve "yeşil büyüme"yi teşvik etmesi için etkili politikalar tasarlamasına ve uygulamasına yardımcı olmaktadır. Sadece çevresel verileri değil; çevre ile ekonomik, sektörel ve sosyal konular arasındaki bağlantıları da inceleyen bir yaklaşım benimsemektedir.

Doğal Kaynaklar (Biyçeşitlilik, su ve ekosistemle), Ekonomi ve Döngüsellik (Kaynak verimliliği ve döngüsel ekonomi; çevre, toplum ve ekonomi ilişkisi), Güvenlik ve Kirlilik (Kimyasal güvenlik ve biyogüvenlik; kirlilik yönetimi), Politika ve Finans (Çevre politikaları ve değerlendirme; çevresel hedefler için finansman ve yatırım) ve İnovasyon

(Yeşil teknoloji ve inovasyon; ülkelerin, bölgelerin ve şehirlerin yeşillendirilmesi) ana çalışma alanlarıdır. Çevre Direktörlüğü altında, Bakanlığımızın çalışma alanı ile ilgili olarak takip edilen komiteler ve altlarındaki çalışma grupları aşağıda sıralanmaktadır:

- Çevre Politikaları Komitesi;
 - Tarım ve Çevre Ortak Çalışma Grubu
 - Biyoçeşitlilik, Su ve Ekosistemler Çalışma Grubu
 - İklim Değişikliği Çalışma Grubu
- Kimyasallar ve Biyoteknoloji Komitesi
 - Kimyasallar, Pestisitler ve Biyoteknoloji Çalışma Grubu
 - Pestisitler Çalışma Grubu
 - Biyositler Çalışma Grubu
 - Yeni Gıdalar ve Yemlerin Güvenliği Çalışma Grubu

OECD-FAO Tarımsal Görünüm Raporu

OECD ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) tarafından yıllık olarak ortaklaşa hazırlanan bir rapordur. Raporda, dünyadaki belli başlı ürün pazarlarında yaşanan gelişmeleri değerlendirerek uzun dönemli tahminlerde bulunmaktadır.

[OECD-FAO Agricultural Outlook 2025-2034](#)

[Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2025](#)